

RASİH KURTULUŞ EĞİTİM DEVRESİ

Konu:“Faşizm”

İÇİNDEKİLER

- 3 Giriş
- 4 Faşizmin Tanımı
- 6 Faşizm ve Sınıflar
- 9 Bazı Ülkelerde Faşizm
- 14 Faşizme Karşı Mücadele
- 17 Türkiye’de Faşizm ve Anti-Faşist Mücadele

Rasih Kurtuluş Eğitim Devresi / Konu: “Faşizm”

Giriş

Faşizm, ilk ortaya çıkışından bugüne kadar uzun bir yol ve coğrafya izledi. Birçok katliam gerçekleştirdi. Dünya tarihinin, insanlık tarihinin uzun yıllar unutamayacağı uygulamalar gerçekleştirdi. Dünyamızın, evrenin, doğanın, insanlığın tarihinden çok şeyler çaldı götürdü. Beri yandan da onlar zamanında zenginler daha da zenginleşti, yoksullar daha yoksullaştı ve ölümlerle pençeleşti. Sömürü, talan, işgal ve kötü olan ne varsa bu sınıflı dünyanın “normali” oldu. Ancak, bu dünyanın normali bugün “direnıştır, faşizme ve sömürüye karşı savaşımdır”. Yarının normali de “sınıfsızlıktır”. Bu yüzden komünal değerlerin, sınıflı dünya düzeni tarafından rayından çıkarılmasına karşı Komünar mücadeleyi yükselteceğiz, savaşa çağız ve kazanacağız!

Biz, bugünün yani 21. yüzyılın Komünar savaşçıları olarak ölümsüzlerimizin faşizme karşı verdiği savaşın ayak izlerini takip ediyor ve bayrağımızı zafere daha da yakınlaştırıyoruz. DKP/BÖG Rasih Kurtuluş Eğitim Devresi olarak, bir süredir gerçekleştirdiğimiz faşizm eğitimimizin ve tartışmalarımızın sonuçlarını partimizle, savaşçılarımızla, kadrolarımızla, sempatanlarımızla paylaşıyoruz.

Bu çalışma faşizme karşı mücadelede yeni olan bir şeyin keşfi değildir. Ancak muradımız faşizmin liberal, sağ, Markist-Leninist olmayan ve benzeri düzlemlerdeki tanımlamalarına karşı, tarihsel referansları ortaya koyarak ona göre mücadele etmektir. Bu sebeple, faşizmi tanımlarken bir yöntem olarak, onun tarihsel tanımından başladık ve gelişim süreciyle devam ettik, nihayetinde ise Türkiye’de faşist örgütlenmeleri ve faşizmi inceleyerek yazımızı bitirdik. Bu tartışmalarımızdaki başlıklarımız ve notlarımız aşağıdadır.

Devrimci Selam ve Saygılar

A)Faşizmin Tanımı

“Faşizm, finans kapitalin en gerici, en şoven, en emperyalist unsurlarının açık terörcü diktatörlüğüdür” - Dimitrov

Faşizm, emperyalist çağda kapitalist devletin olağanüstü koşullarına ait olan bir devlet biçimidir. Bu biçim, bir ideoloji, toplum örgütlenmesi ve diktadır. Tekelci sermayenin en gerici, en şovenist, en emperyalist politikalarının uygulayıcısıdır.

Faşizmi tanımlarken öncelikle emperyalizmle kurduğu ilişkiye bakmamız gerekir çünkü faşizm, emperyalist çağın bir devlet biçimidir. Bundan kaynaklı faşizmi tanımlamak öncelikle emperyalizmi kavramayı gerektirir. Lenin emperyalizmi tanımlarken şu özelliklere dikkat çekmiştir;

- 1.Sermaye yoğunlaşması
- 2.Banka sermayesi ve sanayi sermayesinin birleşmesi yani finans kapitalin oluşması
- 3.Sermaye ihraç edilmesi
- 4.Uluslararası tekellerin oluşması
- 5.Demokrasinin yerine diktatörlüğün gelmesi
- 6.Dünyanın paylaşımı ve yeniden paylaşımı

Bu özellikler emperyalizmin temelidir. Bu özelliklerin, emperyalizm çağında gericileşme eğilimi vardır ve bu gericileşme faşizmle birlikte en tutarlı halini alır. Proletaryanın ve ezilenlerin tüm kazanımlarını hiçe sayar ve sömürüyü en yoğun ve acımasız şekilde gerçekleştirir. Burada belirtmek gerekir ki faşizmin, emperyalist dönemde iktidara gelmesi zorunlu ya da kaçınılmaz değildir. Emperyalist olmakla birlikte, çeşitli gerici eğilimler gösteren (**örnek olarak, İngiltere**) bazı devletlerde burjuva parlamenter sistem uygulanmaktadır. Burjuvazinin faşizme başvurma sebebi, kendisinin gelişmesinde büyük fayda sağlamış olan bazı şeylerin bugün kapitalist toplumun devamlılığı için tehdit haline gelmiş olmasıdır.

Faşizmin gelişimini incelerken aynı zamanda komünist hareketlerin de politikalarını, gelişimlerini vs. incelemek gerekir çünkü faşizmin en büyük düşmanı komünizmdir. Ancak özellikle 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı sonrası dönemde komünistlerin faşizmle mücadele etmek konusunda ciddi hataları olmuştur. Öncelikle faşizm doğru tanımlanamamıştır. Geçici bir olgu olarak görmüş ve dolayısıyla ona karşı mücadele etmek konusunda atıl kalmıştır. Komintern'in faşizm yerine sosyal demokratları

esas düşman olarak görmeleri, tabiri caizse faşizmin ikisinin arasındaki mücadeleden sıyrılmasını sağlamıştır. Yine Marx ve Engels'in öğretilerini kalıp şeklinde alıp uygulamaya çalışan Troçkistler, faşizmi "Bonapartizm" olarak tanımlamışlardır. Bunun nedeni faşizmi burjuvazinin bir diktatörlüğü olarak kabul etmemeleridir. Komintern 1923 yılında faşizmi, "Faşizm, karakteristik bir çöküş göstergesi, kapitalist ekonominin ilerleyen çözümünün bir ifadesi ve burjuva devletinin yozlaşmasıdır." diye tanımlamıştır. Bu tanım içerdiği şeyler açısından bazı doğru yanlar taşısa da faşizmin gelmesinin burjuvazinin yıkılmak üzere olduğu tahlili her zaman için doğru değildir.

Ayrıca, faşizmin iktidara geldiği dönemi esas alarak onu sadece şiddet, zor, ölüm, işkence, kriz, ekonomik kriz vs. gibi tanımlarla analiz etmeye çalışmak hatalara düşmemize sebep olacaktır. Bu hataya düşmemenin formülü onu an'da değil genelde değerlendirmektir. Bu sebeple hem Türkiye'de faşizmi incelerken, hem de dünyadaki örneklerine bakarken geçmişle o gün, bugün arasında bağ kuracağız.

B)Faşizm ve Sınıflar

Faşist iktidarın diğerlerinden ayrılan özelliği sınıflar ittifakı ve iktidar kliklerinde oluşan sınıf çıkarlarının niteliğidir. Toplumdaki tabaka ve sınıfların örgütlülüğüne farklı güçlerle saldıran faşizm ideolojisinin gücü, faşizmin dayandığı sermaye gruplarından-sınıftan ve olağanüstüleşen devlet biçiminden dolayıdır. Faşist partinin ve devletin dayanaklarında buradan doğacak tahakküm krizini engelleyerek egemen sınıf iktidarını koruma hedefi vardır.

Faşizmi verdiğimiz örnekler ve tespitler neticesinde hiçbir temelde sermayeden bağımsız düşünemeyiz. Bu bağımsızlık içerisinde faşizm kendi varlığında “*olağanüstülük*” içerir. Bu sebeple, onu yaratan koşullarda bir krizin var olması gerektiği açıktır. Çünkü, hem egemenler arası bir krizde hem de iki sınıfın çarpışmasından doğan bir krizin çözümünde egemenler lehine sonuç elde etmek istediği için, bir daha bir iktidar krizinin yaşanmaması üzerine olağanüstü yöntemler üretir.

Faşizmi tanımlamak ve somut gerçekliğine yerleştirmek için, onun sınıf temelini, onu doğuran sınıflar dengesini görmek gerekmektedir. İçinde faaliyet gösterdiği sınıf ilişkileri sistemini ve finans kapitalin ona atadığı ve gereği gibi uyguladığı sınıf rolünü ortaya çıkarmak gerekir. Bu ilişkiler içerisinde faşizm, egemen burjuvazinin yaşadığı krizlere cevap üreten bir biçimdir. Onun ideolojik-politik ve askeri konsolidasyonunu sağlama alması için küçük burjuva tabakanın mobilize edilmesi gerekmektedir. Faşizm ilk tabanını küçük burjuva tabakalar içerisinde edinir. Onun sınıfsal pozisyonu egemenlerin yaşadığı krizin tanımının ortasına denk düşer. Çünkü, küçük burjuvazinin büyüme isteği ama küçülmeme arzusu onun iki sınıf arasında gidip-gelmesine tekabül eder. Bu kararsızlık ve belirsizlik ortamında onun hareketli-mobilize edilmiş olması iktidar ortağı olmasının “*haya*” ortamını yaratır. Faşizm bu tabakadan sadece niceliksel güç anlamında beslenir. Esas olan büyük burjuvazinin korunmasıdır. Küçük burjuvazinin toplumun ilerleyişinde üretici olmayışı bir ara tabaka olmasını-tüketici konumda olmasına neden olmuştur. Memurluk, lümpen proleterlik, tüccarlık vs. toplumun her kesiminde ve her yerinde olmasına karşın onlar ne fabrikada işçi ne de büyük patronudur. Ancak toplumun büyük bir kesimine hakimdir. Bu, faşizme büyük bir hareket alanı açar.

Kriz dönemlerinde küçük burjuva tabakalar kapitalist rekabete ve krizin öngörülemezliğine yenik düşerler. Bu yenilgide onu ayağa

kaldırarak olan bir faşist şefin varlığı onun güven dalıdır. Bu tabakanın, iktidar fetişizmine benzer olan bu görünümü, tekelci kapitalizm aşamasında büyük sermaye sınıfının devletin ekonomi ve siyasete müdahale etme arzusuyla örtüşür. Bu noktada gerçekleşen müdahale, küçük burjuva tabakayı ayakta tutan önemli bir demagojidir. Bunu günümüzden düşünürsek, AKP-MHP faşizminin ekonomik ve siyasal kriz anlarında küçük burjuvaziye-özellikle tüccarlara, dükkan sahiplerine ve memurlara- attığı nutuk onun politikalarının doğrudan ve hızlıca örgütlendirilmesi olmuştur. **(Örneğin, dövizlerin bozdurulması çağrısının ilk önce esnaflarda yant bulması gibi örnekler yaşanmıştır.)**

Faşist iktidarlar döneminde, kendisinde önce iktidarda yer alan burjuva-kapitalist hükümetlerin yaptığı gibi emeğin sömürülmesi ve devrimci örgütten arındırılması stratejisi hızlanarak devam eder. Faşist devlet, işçi sınıfına saldırısını birkaç yolla gerçekleştirir. **a)** işçi sınıfı örgütlülüğünü tasfiye eder, **b)** sınıf örgütlerini iktidara eklemeyerek onları egemenler lehine söndürür.

Faşizm, İtalya'da iktidarı aldıktan sonra işçi sendikalarına genel bir saldırı başlattı. Büyük Roma Yürüyüşü sonrasında bağımsız işçi sendikaları üzerinde giderek artan baskı kurmuştur. Ya da onların tamamen tasfiye olması yolunda hareket başlatmıştır. Bunlara ek olarak işçi sınıfı içerisinde *"tekleşme"* yaratmak için bir faşist sendikalar konfederasyonu oluşturuldu. Bu sendikalar, siyasi disiplin aygıtı işlevi de gördüler. Çünkü, işçilerin işe başvururken *"faşist sendika üyelik kartı"* nın bulunması şartı karara bağlanmıştı. Patronlar, faşist sendikaların kartını taşıyanları işe alırken sanayiciler de aidatları ücretlerden keserek işçileri faşist sendikaya katılmaya kesin olarak mecbur bırakmaktaydı.

Ardından faşist sendikalar, çalışma sektörlerinde tekel haline getirildi ve sadece, bu faşist sendikalara toplu iş sözleşmesi yapma hakkı tanındı. Bu dönemde grev hakkı da tamamen kaldırıldı ve *"fabrika üretim komiteleri"* tasfiye edildi. Faşist sendikaların siyasi disiplin aygıtı olma özelliği, faşist sendikacıların hareket alanını daraltırken, iş yeri temsilciliği artık yerini hükümet komiserlerine bırakmaya başladı.

İtalya özgülünde düşünürsek, bu durumdan çıkarılması gereken sonuç faşizm koşullarında işçi sınıfının devrimci örgütlülüğünün dağıtılmasının bir faşist savaş ve siyasi strateji olduğu gerçeğidir.

Faşist ideolojinin toplumsal yaşamda var olan somutluğunu “*egemen sermaye kliği*”, “*işçi sınıfı hareketlerinin yenilgisi*” üzerinden incelemek faşist ideolojinin ilgili toplumsal alandaki ideolojik üst yapısal (**hegemonik**) bunalımını da açıklamayı gerekli kılar. Çünkü burada konumuz gereği sınıfsal bir içerikle faşizm ve sınıflar pozisyonunun incelenmesi öncelikle siyasetin devamında ise diğer görüngülerin açığa çıkarılmasını gerekli kılar.

Faşizmde sınıflar konumlanması bu nedenle işçi sınıfının örgüt-süzlüğünü dağıtmayı amaçladığı kadar onu zor-rıza-ideolojik ikna denkleminde faşizm saflarına çekmek istemesiyle de alakalıdır. Kaldı ki faşizmde sınıfların (**ya da demek gerekirse krizlerin olmaması için**) çıkar işbirliği içerisinde olması faşizmin kurumsallaşması yöntemiyle ilgilidir. Faşizm kalıcıdır, bulunduğu yerde iktidarını benimsetir. Bu sebeple onun işçi sınıfı üzerinde zor-rıza kurması gereklidir. Burada yaşanabilecek bir krizin faşizmin krizi ve ideolojik bir krizin paralellğinde ilerlememesi gerekmektedir. Bu sebeple, faşizmde sınıflar mücadelesi açısından işçi sınıfının faşizme tam bağlılığı gerekmektedir.

Şimdi konumuz gereği egemen sınıfların pozisyonunu irdeleme-miz gerekiyor. Faşizm, mali sermayenin çıkarlarının bir aracı olduğunun altını çizmek gerekir. Küçük burjuvazinin buradaki rolünü umutsuz, yılgın ve statükocu unsurları bir araya toplayarak örgütlü bütün yapılara karşı mali sermayenin bir silahı olduğunu açığa çıkarmalıyız. Faşizm en nihayetinde mali sermaye için vardır. Onun sınıfsal pozisyonu bu amaçladır.

Egemen düzen, kendi iç konumlanışında faşizm önderliğinde eski-yi tasfiye etme aracıdır. Faşist parti bütün sermayenin genel büyüme ve sömürü organizasyonunu ileri taşıırken, ona karşı direnen bütün egemen unsurları da tasfiye eder. Ya da tersinden, tasfiye edemezse kendisine bağlı bir egemen klik meydana getirir. Bu durum, eskinin tasfiye olmaması halinde bir egemen iç kriz doğuracağı gibi faşizmin mevcut taktiklerinde sömürü düzeninin devamını sağlaması açısından her iki yapıyı bir arada da tutabilir. Günümüz, AKP faşist iktidarı koşullarında MÜSİAD ve TÜSİAD arasında yaşanan farklılıklar bu netice ekseninde okunabilmektedir.

Faşizm koşullarında, işçi sınıfının bu konumlanışı, küçük burjuvazinin bu mevcut pozisyonu bir neden değil sonuçtur. Her şey egemen mali sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda ideolojik-siyasal ve ekonomik krizin yok edilmesi amacıyla oluşturulmuştur.

C) Bazı Ülkelerde Faşizm

Emperyalist paylaşım savaşından sonra özellikle yenilen ülkelerde ekonomik sıkıntılar baş göstermeye başlamış, hükümetlerde istikrarsızlık ve sürekli değişim görülmekte, işçi sınıfı ve köylülerin örgütlülüğü artmaktaydı. Burjuvazi köşeye sıkıştığı bu durumdan kurtulmak ve işçi sınıfını daha iyi sömürmek için faşizmi bir çıkar yol olarak gördü. Ve faşizm çeşitli yollarla bir çok ülkede iktidara geldi.

1-İtalya

23 Mart 1919'da Mussolini'nin önderliğinde ortaya çıkan faşist hareket İtalya'nın siyasal durumuna hızlıca müdahale etmeye başladı. İlk seçimlerden yenilgiyle ayrılan faşist hareket, hızlıca sokaklara döküldü ve sosyalistleri sindirmeye başladı. İşçi eylemlerini dağıttı. Taşrada ise gençler faşist harekete örgütleniyor büyük toprak sahipleri tarafından ordu gibi kullanılıyorlardı. Kendisine biat etmeyen köylere baskın düzenliyor orada yaşayanları ya öldürüyor ya da dövüyorlardı. Aşırı sağda faşizme rakip bir oluşum kalmamıştı, milliyetçi partiler ya faşist harekete katılıyor ya da tasfiye oluyorlardı.

1922'de sosyalist hareketi büyük ölçüde sindiren faşist hareket "cumhuriyetçi" söylemi terk ederek kraliyete bağlılığını ilan etti. Bu sırada büyük sermayeyle örtülü görüşmeler yapıyordu. Ekim 1922'de hükümet istifa etti. İstifa etmesinin ardında Mussolini "Roma Yürüyüşü"nü başlattı. Kuzey ve Orta İtalya'dan binlerce faşist kadro ve milisler, hükümet binalarını işgal ederek Roma'ya doğru yürümeye başladı. Ve bunun sonucu olarak 30 Ekim'de hükümeti kurma görevi Mussolini'ye verildi.

Mussolini iktidara gelince faşist kurumların inşası başladı. "Faşist Milisler" ve "Büyük Faşizm Konseyi" faşist iktidarın en önemli kurumları olma yolunda hazırlanıyordu. Parti ve devlet arasında irtibat kurması adına kurulan "faşizm konseyi" ilerleyen zamanlarda meclisin yerini alacaktır. Milisler ise düzensiz şiddet hareketlerini faşist parti disiplini ve düzeni içinde yeniden örgütlemişlerdir.

Bir sonraki seçimlerde Mussolini'nin öncülüğündeki faşist parti ciddi bir baskı ortamı yaratmış ve muhalefet edecek her kesimin evleri milisler tarafından basılmıştır. Bu seçimlerden Mussolini'nin faşist partisi kazanarak çıktı. Başarılı olmasının sebebi sadece bir baskı ve şiddet

ortamı değil 1922-1925 arasında iktisadi krizin durması, fiyat artışlarının durması ve iktisadi hayatın canlanması Mussolini'nin halk tarafından kabul edilmesini sağladı. Diğer yandan da egemen sermayenin-tekelci burjuvazinin kar elde etmesi önünde ki engeller hızla kalkmıştı.

2-Almanya

Nasyonal sosyalist hareketin ve Hitlerin ortaya çıkışı, Weimar Cumhuriyeti'nin istikrar evresine geçiş bunalımı döneminde gerçekleşti. 1925-28 arası dönem ise nasyonal sosyalistlerin kitlesel bir güç olarak örgütlenme yoluna girdiği ve koşullarını oluşturduğu bir dönemdir.

1918 yılında Thuk Cemiyeti adında içinde ağırlıklı sanayicilerin ve subayların bulunduğu burjuva bir güç odağı kuruldu. Bu cemiyet özellikle Münih'deki ırkçı (**pangermen**) grupları mali olarak destekleyen ve kendi de Pangermen fikri savunan bir cemiyetti. Thuk Cemiyeti, konsey cumhuriyetini zayıflatmak için Alman İşçi Partisi'ni kurdu. Hitler'in de yolu AİP'de başladı. Yüksek hitabet yeteneğiyle dikkat çekti ve 1919'un sonunda propaganda amirliğine getirildi. 1920'de yapılan kongrede Hitler 25 madde sundu ve partinin adı Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi olarak değiştirildi.

Hitler NSDAP kongresince, tam yetkili önder olarak seçildi ve Führer kültürü hızlıca geliştirildi. Parti son derece sıkı bir merkezîyetçilikle yeniden örgütlendi. SA (**Hücre Birimi**)'lar kuruldu. Özellikle Yahudi düşmanlığını benimseyen bir çok parti NSDAP'a katıldı. Böylece Almanya'nın geneline yayılan bir harekete dönüştü. 1920'de 4.000 üyeye sahip parti, 1923 sonlarında 55.000'e ulaştı. NSDAP 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nda gelişen propaganda taktiklerini kullanıyor ve Hitler'in önceden beri benimsediği sosyal demokrasinin örgütlenme geleneklerinden faydalanıyordu. Haftalık söyleşiler, piknikler, konserler gibi siyaseti hayatın her alanına uyguluyordu. NSDAP'nin diğer faşist veya ırkçı partilere göre aşırı büyümesiyle sanayiciler Thuk Cemiyeti kanalıyla partiye maddi destek sunmaya başladılar.

Mussolini'nin İtalya'daki Roma Yürüyüşü'ne benzer bir hareket planlayan Hitler için 1923 yılında Almanya'daki siyasal ortam, faşist darbe tasarıları için uygun hale geldi. Fransa'nın savaş tazminatı konusunda demir-çelik sanayisi için önemli bir yer olan Ruhr havzasını işgal etmesi

Almanya'da ekonomik ve siyasal bunalımı tırmandırmıştı. Ayrıca ordu, genel kurmay başkanı dışında hareket ediyordu. Koşulların olgunlaştığını düşünen Hitler darbe girişimine başladı. Kasım 1923'de Münih Ticaret Örgütleri'nin düzenlediği bir gecede, Hitler ve ona bağlı SA müfrezeleri etkinliğin yapıldı birahaneyi bastı. Ancak Alman burjuvazisi, Alman Komünist Partisi'nin yasaklanması ve Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin hükümetten çekilmesiyle işçi sınıfının yükünden bir süre kurtulmuş olduğunun farkındaydı. Batılı güçlerle, savaş tazminatını normalleştirme yolundaki soğuk kanlı politika, egemen sınıfın desteğini kazandı. Bu koşullar altında darbe başarısız kaldı ve darbe eyalet polisi tarafından dağıtıldı. Hitler tutuklandı fakat devlet kurumları içindeki örgütlülüğü sayesinde az bir ceza aldı.

Hitler hapisshaneden çıktıktan sonra, kriz döneminde faşizmi meşru bir seçenek olarak göstermek için parti yapısını düzenledi. Öncelikle kendini unutturmak için hamleler yaptı. Önder kadrosu dağılmış olan partide führungliğini sağlamlaştırdı. Kendisine tehdit gördüğü SA'nın önderini uzaklaştırdı ve kendine doğrudan bağlı ve sadık SS birimlerini kurdu.

1925'de yükselişe geçen NSDAP, yine sosyal demokratları ve komünist partileri örnek alarak her alanda kitle örgütü oluşturdu. Bunlara örnek olarak "Hitler Gençliği", "Nasyonal Sosyalist Öğrenci Birliği", "NS. Hukukçular Birliği", "NS. Kadınları" vb. nasyonal sosyalist hareket gençler ve küçük burjuvalar içinde hızlı gelişti. 1925'ten itibaren yabancı sermaye akışının hızlandığı tekelleşme orta sınıf içinde mülksüzleşmeye yol açtı. Mülksüzleşmeye karşı (**proleterleşmeye karşı**) nasyonal sosyalizmin anti-kapitalist söylemlerinde küçük burjuvalar kendilerini buluyorlardı.

1928-29 bunalım dönemine gelirken, burjuvazi nasyonal sosyalizmi komünistlere karşı bir sokak gücü olarak görüyordu. Nazileri iktidara taşıyan yükseliş bunalım dönemiyle gerçekleşti. 1930 yapılan genel seçimlerde NSDAP ikinci en büyük, sağın en büyük partisi konumuna geldi. 1932 seçimlerinde ise birinci parti oldu.

Almanya'da faşizmin hızla yayılma ve örgütlenme konusunda önemli bir tarihsel kesiti mevcuttur: 'Reichstag Yangını'. Tarihsel bir anlatıyla; Almanya'da komünist parti önderliğinde özellikle işçiler içerisinde ve genel itibarıyla halkda büyük bir taban oluşur. 1933 yılında bu devrimci durum hızla yükselişe geçmiştir. Ayrıca genel bir grevin örgütleneceği ve iktidarın değiştirileceği fikirleri egemenleri hızla sarmıştı. Bu duruma

cevap olarak egemenler tarafından görevlendirilen Hitler, 30 Ocak 1933 tarihinde başkan Von Hindenburg tarafından bir koalisyon hükümetine başkanlık etmesi için Almanya Şansölyesi olarak görevlendirilir. Aynı zamanda Hitler'in koalisyon hükümeti de Von Hindenburg'u Reichstag'ı feshetmeye ve 5 Mart tarihinde seçimlere götürme çağrısı yapmıştır. Bu çağrı karşılık bulur ve 27 Şubat akşamı Reichstag(**Parlamento Binası**)'da büyük bir yangın çıkar. Parlamento Binası'nın yanması demokrasiye bir darbe olarak lanse edilir ve bu yangının bütün sorumluluğu *"ayaklanma ve genel grev yapacağı"* düşünülen komünistlere yıkılır. Ardından da toplumun komünistlere karşı tutum almasını değiştirecek olan bütünlüklü saldırılar başlatılır. Yayınlar, partiler, gösteriler, grevler ve diğer her şey yasaklanır ve faşist saldırıların gösteri merkezi haline getirilir. Ve hatta rivayete göre Hitler parlamento binası yangınında, ateşlerin içinde, *"Bu alt-insanlar, insanların bizim tarafımızda nasıl durduğunu anlamıyorlar. Şimdi içinden çıkmak istedikleri fare deliklerinde, elbette kitlelerin tezahüratlarından hiçbir şey duymuyorlar."* demiştir. Bu yangın, faşizmin tam iktidar döneminin başlangıcı sayılan olaydır.

3-Bulgaristan

1913 ve 1918'deki savaşların ardından, yoksullukla yıpranan işçiler, köylüler ve küçük burjuvazi ekonomik olarak daha fazla ezildi. Bundan kaynaklı artan hoşnutsuzluk devrimci kanada yöneliş arttı ve devrim potansiyelle gelişti. 1919'da yapılan ilk parlamento seçimlerinde burjuva partileri kitlelerden tecrit olmuş, savaş sonrası dönemde en güçlü kitle desteği Çiftçi Birliği'ndeydi. Ve seçimlerde büyük başarı sağlamıştı. Çiftçi Birliği, bazı burjuva partileriyle ortak hükümet kurduysa da diğer partiler zamanla etkisizleşti. Mayıs 1920'de ki seçimlerden sonra Çiftçi Birliği tek başına iktidar oldu.

İktidara geldikten sonra burjuvaziyi rahatsız eden bazı radikal kararlar aldı. Örneğin bazı tahıl ürünlerinde devlet tekeli yarattı ve yoksul-orta sınıf köylüğü egemen burjuvaziye karşı yöneltti. Diğer burjuva partileri Çiftçi Birliği iktidarından kurtulmak için Anayasal Blok Adıyla bir örgütlenme kurdular. 1922'de kurulan MÜH birlik adlı faşist örgütlenme büyük sermaye temsilcilerini, faşist politikacıları ve şovenist subayları bir araya getirdi. Bu oluşum 1922'de Beyaz Muhafızlar desteğiyle darbe

girişiminde bulundu. Bu girim kitlesel sol hareketle engellendi. Bulgaristan'ı savaşa sokan hükümetlerin yargılanmasıyla ilgili yapılan referandumda Komünist Parti ve Çiftçi Birliği işbirliği yaptı.

9 Haziran 1923'te Çiftçi Birliği hükümeti faşist darbeyle devrildi, faşist diktatörlük Bulgaristan'da kurulmuş oldu. Çiftçiler ve komünistler arasındaki kopukluk darbeyi kolaylaştırdı. BKP yerel örgütleri darbeyi durdurmak için işçi-köylü ittifakı gerçekleştirerek adım atsa da BKP MK'nın tarafsızlık açıklamasından sonra yerel örgütler geri çekildi. BKP'nin kendini tarafsız olarak açıklamasının nedeni darbeyi burjuvazinin bir baskıcı rejiminden diğerine geçişi olarak tanımladı ve partinin kent ve kır burjuvazisi arasında taraf tutmayacağını açıkladı. BKP'nin bu tavrı Komintern içinde eleştirildi. Ağustos 1923'de partinin "*Birleşik Cephe*" üzerine yeni anlayışı açıklandı. İşçi-Köylü hükümetinin kurulması için silahlı bir kitle ayaklanması politikası kabul edildi. Parti'nin acil görevleri, işç, köylü ve şehirli çalışan halkın birleşik cephesini kurmak, halkı kapitalizmin şiddetli saldırısına karşı kitle hareketi oluşturmak, kitle ayaklanmasını askeri yönden planlamak ve ordu içerisinde de antifaşist illegal çalışmayı örgütlemek gibi kararlar alındı.

4- İspanya

İspanyada ki faşist diktatörlük rejimi Falanjizm olarak adlandırılır. Franco tarafından uygulanan kralcı-otoriter faşist bir rejimdir. 1933'de Falanjizm'i savunan tek parti diğer ırkçı, antikomünist partilerle birleşerek ciddi bir büyüme gerçekleştirdi ve sokak hareketi örgütlemeye başladı. 1936'da Falanjizm'in kurucu olan Jose Antonio Primo'nun hapsedilmesinden sonra parti komünistlerden kurtulmak için oluşturulan gruba katıldı. Kralcı ve faşist güçlerin Cumhuriyete baş kaldırmasıyla başlayan iç savaşı Nazi Almanya'sı ve İtalyan faşizminin desteğiyle, Franco öncülüğündeki faşistler kazandı. Böylece Franco faşizmi iktidara gelmiş oldu. En geç yıkılan faşist devlet olan Franco faşizmi (**Falanjizm**) İkinci Emperyalist Paylaşım savaşına dahil olmadı. Savaştan sonra ise batı bloğunun komünizme karşı kozu olarak yaşatıldı.

İç savaş sırasında kurulan Enternasyonal Tugay dünya devrimci hareketi için önemli bir mücadele örneği olarak tarihe yazılmıştır.

D)Faşizme Karşı Mücadele

Faşizm tarihte bazı ülkelerde yenilgiye uğramışken bazı ülkelerde uzun süre iktidarda kalabilmeyi başarmıştır. Faşizmin iktidar olduğu ülkelerde ona karşı verilen mücadele taktik ve strateji konusunda bizlere bazı ipuçları vermektedir. Faşizme karşı mücadele ederken en temel dayanak Marksist/Leninist ideoloji temelinde organize olmuş bir örgütlenmedir. Aynı zamanda faşizme karşı, kendini anti-faşist ve anti-kapitalist olarak tanımlayan herkesin dahil olabileceği olabilecek en geniş kesimler tarafından desteklenen bir birleşik cephe de bu mücadelede en temek taticlerden birisidir. Bunun sebebi faşizmin saldırılarını tek bir cephede karşılamayıp mücadeleyi tüm topluma yaymaktır.

Faşizm, iktidarı asla kendi isteğiyle bırakmaz. Kaybedeceğini anladığı anda en acımasız yöntemlerle kendisine karşı olanlara saldıracaktır. Bundan kaynaklı, faşizme karşı yürütülen mücadelede silahlı mücadelenin her zaman önemli bir yeri olacaktır.

Almanya'da ve İtalya'da faşizme karşı silahlı mücadele örnekleri vardır. Almanya Komünist Partisi(**KPD**), geniş kitlelere ulaşmış bir örgütlülüğe sahip olmuştur. Kısa bir süre içerisinde bir milyondan fazla insanın bu partiye örgütlendiği ve 6 milyon oy aldığı bilinmektedir.

Faşizmin saldırıları karşısında her ne kadar askeri bir yenilgi yaşasa da o dönem silahlı mücadeleyi örgütleyen bir yapıdır. 1920lerin başında KPD'nin yüzbine yakın savaşçısı bulunuyordu. Yine o dönemlerde milisler işçi grevlerini ve eylemlerini korumakla görevliydi. Sıkı askeri disipline sahip olan milislerin sayısı birkaç yıl sonra yüz otuz bin rakamlarına ulaştı. Aynı zamanda KPD silah teminini de hızlandırmaya başladı. Bu dönemde ise milislere daha uzmanlaşmış eğitimler verilmeye başlandı. Özel komutanlık eğitimleri verildi. Askeri noktaların keşfi ve silah kaldırma, faşistlerin evlerini tespit etme ve onları cezalandırma, çeşitli sabotajlar ve başka türden eylemler yapıldı. Politik olarak ise KPD, ayaklanma stratejisi üzerinde çalışıyordu. Bu milis yapılanması daha sonra Kızıl Cephe Mücadele İttifakı(**RFB**) olacaktır. Ancak bu RFB, partinin yanlış politikaları neticesinde örgütlü bir silahlı mücadeleye dönüşemedi.

İtalya'da ise faşizme karşı mücadelenin adresi İtalyan partizanları olmuştur. Garibaldi Hücum Tugayları, Yurtsever Eylem Birlikleri(**GAP**), Yurtsever Eylem Mangaları(**SAP**), Giacomo Matteotti Tugayları, Adalet ve Özgürlük Tugayları bu konuda önemli eylemler gerçekleştirmişlerdir.

Burada Garibaldi Hücüm Tugayları ve GAP önemli bir yer tutmaktadır. GHT 600'e yakın tugay örgütledi. Bu 200.000'den fazla savaşçı demektir. GAP'ın ayrıca özelliği ise İspanya İç Savaşı'nda Uluslararası Tugaylar safında çarpışmış olmasıdır. Orada edindiği tecrübeyi İtalya'ya aktarak bazı eylemler gerçekleştirdi. Alman ve İtalyan ordu karargahlarına, askeri konvoylara, istasyonlara ve benzeri askeri stratejik noktalara eylemler düzenlediler. En çok ses getiren eylemleri Eğitim Bakanı Giovanni Gentile'in öldürülmesidir.

Ayrıca 28 Nisan 1945 günü İtalyan partizanlar, faşist Benito Mussolini'yi İtalya'dan kaçarken yakalıyorlar ve öldürüyorlar.

Türkiye'de ise faşizmden bahsederken, onun en temel temsilcisi ve akla ilk gelen parti olan MHP'nin tarihine kısaca bir bakmak gerekir. MHP, Alparslan Türkeş tarafından kurulmuş bir partidir. Temel argümanı Panislam ve Pantürkizm mücadelesini yükseltmek gerektiridir. Bunlar, günümüzde AKP iktidarıyla birlikte yol yürümektedir.

Türkiye'de faşizm özellikle 2016'daki darbe girişiminden sonra vites yükseltmiş ve başka bir boyut kazanmıştır. Nasıl ki NSDAP, Almanya'da parlamento binasını yakıtırıp daha sonra komünistlere karşı bir cadı avı (**Uzun Bıçaklar Gecesi**) başlattıysa, AKP-MHP iktidarı da bunu böyle kullanmıştır.

Bugün kendi kitlesi de dahil, Türkiye'de AKP-MHP faşizminden zarar görmemiş insan sayısı azdır. Ama AKP-MHP faşizmi baskı, korku, terör, savaş, şovenizmin körüklenmesi ve çok nadir de olsa belirli reformlarla kitlesini korumak ve bir karşı hareketin (**ayaklanmanın**) gelişmesini engellemeye çalışmaktadır. Yine her ihtimale karşılık olarak da hazırlamış/ eğitmiş olduğu paramiliter kuvvetler vardır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi faşizm kendi isteğiyle ya da "*seçimleri kaybederek*" yani sessizce iktidarı bırakmayacaktır. Aksini düşünmek en basit tabiriyle akıl tutulması yaşamak demektir. Türkiye'de de böyledir. Başta SADAT olmak üzere, Osmanlı Ocakları, Ülkü Ocakları, Halk Özel Harekat gibi faşist paramiliter kurumları vardır ve olası bir durumda halka ve devrimcilere karşı kullanmakta tereddüt etmeyecektir.

Bu noktada olması gerek toplumu silahlandırmak, faşizmden zarar görmüş olan herkesi örgütlemektir. Başta işçi sınıfı ile birlikte, askeri-politik mücadeleyi sonuna kadar yürütmeli ve faşizmin kökünü kazımalıyız. Bu konuda, örneğini verdiğimiz İtalya ve Almanya'da ki silahlı savaşimler

devrimci mücadelemiz açısından esastır. Her ne kadar iki ülkenin ve ya dünyanın başka yerinde faşizme karşı verilen mücadelenin niteliği farklı olsa da geçerli olan askeri-politik düzlem ve düzende örgütlenmiş bir devrimci partidir. Dünya deneyimlerinden ve ülkemiz deneyimlerinden yola çıkarak faşizme karşı mücadele örgütlenmelidir. Ülkemizde faşizme ve faşist kadrolara karşı savaşım verilen en yoğun yıllar '80 darbesi öncesinde yer alan dönem ve günümüzdür.

E)Türkiye’de Faşizm ve Anti-Faşist Mücadele

Yazımızın ilk paragraflarında faşizmi anlamının yolu onu an’da değil, genelde değerlendirmektir demiştik. Bu sebeple, Türkiye’de faşizmin iktidara yürüyüşünü devletin kuruluşundan alıyoruz. Emperyalist çağın devlet biçimlerinden biri olarak faşizmi bu süzgeçten geçirerek, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin kodlarında **(her devlette olduğu gibi)** yer alan faşizm ideolojisinin neden başka bir tarihte değilde AKP iktidarı döneminde iktidar olduğunu anlamaya çalışacağız. Bu nedenle Türkiye’de faşizm, kontrgerilla ve diğer örgütlenmelerle ilgili tarihi 2.Emperyalist Paylaşım Savaşı’nın bitişinden alıyoruz. ABD emperyalizminin dünyanın bütün kontrolünü eline alma çabası bizi emperyalizm ile faşizmin birlikte tanımlanmasına ve bağımlı ülkelerde bunun gelişiminin böyle olduğuna doğal olarak yönlendirmektedir.

ABD önderliğinde bir dünya geliyor, peki ya Türkiye’de neler oluyor?

1945’de Nazi faşizminin yenilgisi sonrasında, NATO eliyle bir araya getirilen faşistler bütün dünyada kontrgerilla hareketinin merkezi haline getirilecek bir örgütlenme kurdular. Buradan hareketle, bu, merkez haline getirilen faşist organizasyonun esası dünyada sosyalizmin giderek artan prestiji ve devrimci-ulusal kurtuluş hareketlerinin yükselişinin tasfiyesi üzerine kuruluydu. Türkiye’de de bu tarihleri referans aldığımız, Türkiye’de yaşanan değişim-dönüşüm, sermaye birikimi ve sınıflar konumlanmasının emperyalizmle olan bağı önemli bir noktada durmaktadır. Konumuz itibarıyla bu konuyu iradeleyeceğiz. Çünkü o dönemler, Türkiye’de faşizm, faşist hareketler ve kontra faaliyetlerin çekirdeğinin olduğu dönemlerdir. Ayrıca, yazımızın üst kısımlarında yer alan faşizm tanımına, onun iktidar oluş konjonktürüne bağlı kalarak Türkiye’de faşizmin neden son yıllarda iktidar olduğunu ve daha önce yaşanan kriz anlarında sermayenin neden başka eğilimler taşıdığını irdeleyeceğiz.

2. Paylaşım savaşının ardından dünyada ABD egemenliği gelişmiştir. Onun ekseninde liberal politikalar ilk örneklerini yaşamaktadır. ABD’nin, dünyanın jandarması rolünü üstlendiği bu dönemde bütün dünya onun pratikleri, sermaye eğilimleri, sömürge faaliyetleri içerisinde konumlanmaya başlamıştır. Burada tabii ki Sovyetler ve diğer devrimci halk iktidarı olan ülkeleri dışarıda bırakarak söylüyoruz.

Türkiye’de kapitalist sistemin ilk yıllarına damgasını vurmuş olan ekonomik tecrit koşullarından sıyrılış çabası, 50’li yıllarda egemenlerin büyüyen bölümü için zorlayıcı bir gerekliliktir. O dönemde çeşitli burjuva gruplardan oluşan yeni bir iktidar kliği kuruldu. Batı’yla ekonomik ilişkiler geliştirmeden, egemen dünya sistemine girmeden kapitalist büyüme mümkün değildi. Bu, İkinci Paylaşım Savaşı’nın hemen ardından kendisini yakıcı biçimde hissettirmeye başlamıştı. Bu konuya dair bütün çabalar DP iktidarı yıllarında büyük ticaret burjuvazisinin girişimleri ile gelişmiştir. Bu iktidar, büyük ticaret ve tarım burjuvazisinden oluşmaktaydı. Demokrat Parti, kendisini “büyük toprak ve ticaret burjuvazisinin temsilcisi” olarak konumlandırıyordu. Siyasal iktidarı özellikle ordunun gölgesinden çıkarıp onu daha sivil normlara sokmaya çalışıyordu. Hatta, orduda tasfiyelere girişti ve Genelkurmay, Milli Savunma Bakanlığı’na resmi olarak bağlandı.

DP iktidarı yıllarında özel sermaye büyük ticaret ve tarım burjuva sınıflarının elinde birleştirildi. Ticaret burjuvazisi ise, iç ve dış ticaretin canlanması ve genişlemesiyle palazlandı. Ayrıca, seçim vaatlerinde devlet mallarını ihaleyle özelleştireceğini belirten DP, tam tersini yapmak zorunda kalmış ve hatta bunları iki katına çıkarmıştır. Çünkü büyük sanayi için gereken maddi birikim henüz bu yeni sermaye grubunun elinde birikmemişti.

Türkiye’de de ABD ekseninde dünya emperyalist-kapitalist sistemine dahil olma çabası hız kazanmıştır. Demokrat Parti eliyle liberal politikalar uygulamaya konuluyor. Bu durum, sermayenin devlet kontrolünden çıkarak yeni örgütlenmeye başlayan bir egemen sermaye grubunun yönetim kabiliyetinin de ilk olduğu dönemdir. Yine o dönem, DP iktidarının hala tasfiye edilmemiş feodal kalıntılar üzerinden bir toplumsal taban bulunduğu dönemdir. Toprak sahipleri ve kentli ticaret burjuvazisi özelinde bir egemen sermaye kliği DP aracılığıyla oluşmaktaydı. Emperyalizmin dünya çapında girdiği yeni sürecin belirli gereksinimleri oluşuyordu. DP iktidarı da bu ihtiyaca cevaptı. Emperyalizmin, Türkiye’de ilkel liberal politikalarının ön günlerine denk gelen bir süreci örgütlüyordu. Tarımdan inşaata ya da başka birçok stratejik kolda yaşanan gelişmelere ilişkin olarak edinilen emperyal “yardımlar” hızla artmaktaydı. Türkiye’de de bu konuda bir sermaye birikimi bir elde buluşmaya başladı. Toprak sahipleri ve kent burjuvazisi bu iktidarın güçlenen yanı olmaya başladı. Hatta bir dipnot olarak eklemek gerekirse, 6-7 Eylül’de özellikle Rum ve Ermeni halklarına

yönelik gerçekleştirilen katliamlar sonucunda bunlardan elde edilen binalar, gayrimülkler, paralar kent ticaret burjuvazisinin eline geçmiştir. Burada da bir çıkarsama ile söylemek gerekirse, “*milli duyguları*” harekete geçiren egemenler, bu hareket sonucunda mal-mülkleri zimmetine geçirerek karlı çıkmışlardır.

DP eliyle gelişen bu sermaye o dönemin ‘*yeni statükosudur*’. CHP ise ‘*eski*’yi temsil eder. Burada eski, yeni sermayenin birikimi ve politik yönelimleri konusunda onun önünde engeldir. Engel olduğu için, doğrudan liberal sermaye politikalarının uygulanımında bir sekte yaratıyor. Ancak hem dünya emperyalist sistemiyle olan bağ ve ayrıca Türkiye egemenlerinin sınıf olarak gelişim seyri DP gibi bir iktidarı kendi kliği içerisinde mecbur kılmaktaydı. Bu nedenle, iki sermaye grubu arasında çatışma-rekabet var. Bu süreçte CHP, ordu ve bürokraside daha örgütlü olduğu için manevra kabiliyeti hala çok geniş düzeydedir.

İlerleyen süreçlerde üretim ilişkileri önünde engel teşkil eden nedenlerle birlikte sermaye ve sermayenin genel eğilimi krize girmeye başlıyor. DP, iktidar olduğunda devletin ‘*sahibi*’ eski statükoyu sarsmıştı ve büyük dış yardımların tarıma aktarılması, ithalat ürünlere ayrılması, bu iktidar yıllarında yeni ekonomik krizler yaratmıştı. Bu krizin siyasal alana yansımaları CHP’yi iktidarda görmek isteyenlerin “*Atatürkçi laik düzene aykırılık*” suçlaması ile DP’ye yönelmesine sebep olmuştur. Bir diğer gelişme ise, ilk örneklerini yaşayan sanayi burjuvazisinin DP’den istediği politik-siyasal desteği görememesiyle egemenler arasında kriz de yoğunlaşmıştır. Bu yeni sanayi egemen sınıfı yeni bir iktidar odağı olması için yoğunlaşmıştır.

Bu dönemde neden askeri darbe olduğuna dair, ya da tersinden söylemek gerekirse faşizm neden iktidar olmadı? sorusuna dair, verilebilecek yanıt Türkiye’de sınıf mücadeleleri ve onun emperyalizmle olan bağında aranmalıdır. Çünkü, Türkiye’de DP eliyle geliştirilen süreç, ABD eliyle gelişirken ondan bağımsızlaşma söz konusu olamazdı. Sermayenin ilerletilememesi ve üretim ilişkilerinin geliştirilememesi yine ABD ve NATO eliyle o iktidarın değiştirilmesi sonucunu doğurmuştur.

27 Mayıs Darbesi / Egemenlerin Krizi Çözülüyor

27 Mayıs Darbesi, en nihayetinde liberal politikalara karşı değildi. Dünya sistemiyle ilişkiler geliştiren, SSCB ile diyalog kuran ve iki dünyanın krizlerinden faydalanan Türkiye’de egemen sermaye grupları arasında

bir kriz var olmaya başladı. NATO, Türkiye’de makas değişikliği olabileceğini öngörüyordu. Ve yine Türkiye’de egemenler arasında yaşanan krizlerden kaynaklı olarak ordu gücününü elinde tutan eski statükoyla DP iktidarını devirdi. Burada devrilme esasen, hem feodal kalıntıların süpürülmesi hem de sermayede birikme ve merkezileşme yaratamayan kentli ticaret sınıfının lağvedilmesi idi.

Bu darbeyle beraber gelişen bir diğer süreç paramiliter güçlerin oluşturulmasıdır. Kontra, derin devlet, faşist örgütlenmeler bu süreçte beraber güç kazanmıştır. Bu güçler hem Türkiye’de hem de uluslararası sermaye güçleri içerisinde teminat görevi görmüştür. Türkiye’de de faşist örgütlenmelerin, devlete bağlı-sermayeye bağlı yapılanmaların ilk örnekleri işte bu darbeyle beraber daha net tanımlarla örgütlenmiştir.

Bu dönem aralığına rengini veren olgu, egemenlerin kendi aralarında yaşadıkları krizdir. Bu krizin çözümü darbe ile olmuş ve gelişen süreçte Türkiye siyasi hayatı ve sınıf ilişkileri günümüzün prototipi olacaktır.

27 Mayıs’tan 12 Eylül’e

Darbe neticesiyle egemenler arasında yaşanan ideolojik-ekonomik kriz ve rekabet belirli normlar altında ertelendi. Türkiye bu darbeyle, NATO-ABD ekseninde politika geliştirdi ve sermayesini güçlendirdi. Türkiye’de gelişen/gelişebilecek bütün krizlere çözüm olarak egemenler, bazı faşist örgütlenmeler kurdular. Bu kontrgerilla faaliyeti ve faşist örgütlenmelerle sistemin geleceğini garanti altına alma hamlelerinden biridir. Komünizmle Mücadele Derneği(**KMD**) ise bunun bir örneğidir.

Bu dönem aralığının ilk belirgin özelliği ’68 kuşağıdır. Ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadelelerinin kazandığı prestij bütün dünya halklarını, işçi sınıfını ve ezilenleri etkiledi. Türkiye’de devrimci örgütlenmelerin hızla yaygınlaşması bu döneme aittir. Yaygınlaşan ve yükselen toplumsal muhalefet Türkiye egemenlerini, onun bastırılması/engellenmesi noktasında bazı tedbirler almaya itmiştir. Bu saldırılar ise az önce bahsettiğimiz KMD ve benzerleri ile olmuştur. Bu KMD’nin saldırılarını yazımızın ilerleyen süreçlerinde inceleyeceğiz.

Yine benzer bir şekilde bu dönemin ikinci belirgin özelliği ’71 sonrası-’80 arasıdır. Bu süreç ise anti-faşist mücadelenin bilince çıktığı, bilincin işçi sınıfını örgütlediği dönem aralığıdır. Halkın önemlice bir kısmının örgütlendiği bir süreçtir. Bu dönemin belirgin özelliği budur.

'74 yılında hapisanelerden tahliye edilen devrimciler edinilen politik birikimleri örgütlemeye başladılar. Bu örgütlenmelere halktan ciddi destekler geliyor ve örgütleniyorlardı. Öte yandan da dünyada yaşanan ekonomik kriz Türkiye'de de iktidarı yönetim krizi içerisine sokmuştu. Tekelci burjuvazinin baskısı da giderek artmaktaydı. Örneğin, TÜSİAD açıkça gidişata müdahale etmeye çalışıyordu. Bu ortamda işçi hareketleri de daha hızlı yükselmekteydi. Petrolde yaşanan krizin daha derin bir krize dönüşmesi egemen kapitalist sistemin yapısal bir buhran içerisinde debelenmesine neden olmuştur. Yüksek düzeylerde borçlanma, erteleme, fiyat kontrolü gibi uygulamalar krizin Türkiye'de daha hissedilir olmasını sadece bir kaç yıl ertelemiştir.

Devamındaki süreçte, Türkiye egemen burjuvazisinin genel kar oranında ciddi bir düşüş seyri hakim oldu. 24 Ocak Kararları denilen "reçete", egemenlerin kar oranları konusunda yaşadığı krize çözüm olacağı inancıyla ilan edildi. İhracatı öncelikli hale getiren bir yapılanmayı, piyasanın serbestleştirilmesini, fiyatlar üzerindeki kontrol sisteminin kaldırılmasını vs içeren bu paketin hızlıca hakim kılınması gerekiyordu.

24 Ocak'ın hayata geçmesi "eskisi gibi yönetilmek istemeyen ezilenlerin" örgütlülüğünün dağıtılmasını da öngörüyordu. Bu temelde hem "ortanın solu" görevini üstlenen CHP, hem onun devamında azınlık Demirel hükümeti ve devlet eliyle organize edilen faşistler halkın mücadelesini tasfiye hareketi başlattılar. Bu hareketler katliam, yıldırma ve sindirme içeriyordu. KMD eliyle, MHP çeteleriyle ve diğer yapıların kullanıldığı katliamlar ve bunlara karşı direnişin örgütlendiği bazı tarihsel devrimci durumlar;

15-16 Haziran 1970 İşçi Direnişi

Bu, dönemin gelişen süreci içerisinde işçi sınıfının sınıf olarak hareket ettiği en büyük olgudur. Bütün İstanbul'da hayat durdurulmuş, sıkı yönetim ilan edilmiştir. İşçi sınıfı patronlara olan öfkesini onları fabrikalara, iş yerlerine kilitleyerek ve onları İstanbul'dan kaçırarak göstermiştir. 15-16 Haziran, faşist komandoların ve jandarmanın zoruyla bastırılmıştır.

1 Mayıs 1977(34 kişi öldürüldü, en az 136 kişi yaralandı)

Doğrudan eğitim almış kontra faşist güçlerin organizasyonunda gerçekleşmiştir. Devletin de doğrudan yönetiminde yapılmıştır. Bu sebeple, işçi sınıfına ve devrimcilere yönelik bir saldırıdır.

Beyazıt Katliamı(16 Mart 1978, 7 kişi öldü, 41 yaralı)

Beyazıt Katliamı, büyüyen-gelişen ve işçi sınıfıyla buluşan devrimci gençlik hareketinin önünü tıkamak ve örgütlülüğünü dağıtmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Komanda eğitim kamplarında eğitilen ve kontrgerilla eğitimi alan faşistler NATO tarafından üretilen bombalar kullanarak bu katliamı gerçekleştirdiler. Bu saldırıda faşistlerin, NATO eliyle eğitildiği, devlet tarafından örgütlendiği ve sermaye tarafından da desteklendiği net olarak görülmektedir.

Maraş Katliamı(19-26 Aralık 1978, 120 kişi öldü, yüzlerce yaralı)

Yine Alevi halkına yönelik gerçekleştirilen bu saldırı aynı zamanda faşist kadroların-hareketin tabanıyla buluşup gerçekleştirdiği bir katliamdır. Devletin doğrudan gözetimi ve yönetimiyle gerçekleştirilmiştir. Merkezde başlayan katliam yer yer diğer ilçelerde de daha küçük çapta görülmüştür.

TARİŞ Direnişi(İzmir/Ocak 1980)

Türkiye egemenleri güçlendirdiği faşist hareketi, işçi sınıfının önünü kesmek üzere yönlendirdi. Devlet ve egemen sermaye güçleri de fabrikalarda, işyerlerinde faşist işçileri kadrolaştırmaya çalışıyordu. Fabrikayı ele geçirmek için yüzlerce silahlı faşistle fabrikaya yöneldiler. İşçiler direnişe geçti. Ardından, 22 ocakta devlet “*arama*” adı altında saldırı başlattı. 600 işçi gözaltına alındı. Devamında ise çevredeki devrimci mahalleler direnişe geçti. Öğrenciler katıldı ve direniş daha da büyüdü. 7 şubatta gözaltılara yer bulunamayınca Alsancak Stadyumu devreye sokuldu. 14 Şubat’ta devlet çok büyük bir güçle(**10 bin jandarma komandosu ve zırhlı araçlarla**) ancak fabrika bahçesine girebildi. 17 şubatta ise direnişe destek veren mahallelere yönelen devletin 3 polisi vurularak öldürüldü.

Çorum Katliamı(Mayıs-Temmuz 1980, 57 kişi öldü, yüzlerce yaralı)

Çorum Direnişi’nde faşistler bir kontrgerilla faaliyeti sonucuyla halka yönelik saldırı gerçekleştiriyor. Alevi halkına yönelik bir histerik ruhla organize edilen faşistler, devrimcilerin direnişi ve saldırısı ile belirli anlarda püskürtülüyor. Bu saldırılarda çoğu Alevi 57 kişi öldürülüyor. Bunu bir katliam değil de direniş olarak tanımlamamız, halkın devrimcilerle birlikte faşistlere karşı savaştan kaynaklıdır.

Bu süreçlerin tamamı devleti ve sermayeyi krize sokan veya onun faşist hareketlerle olan bağıını gösteren hareket olarak karşımızda duruyor. Ancak bu dönem aralığında özellikle altını çizmemiz gereken husus

24 Ocak Kararları olarak bilinen süreçtir. Çünkü, bunun esasında bir önceki dönemin devamı olacak olan neoliberal politikaların hayata geçirilmesi yatmaktadır. Faşizmi iktidara getiren süreçlerin başlıca sebeplerinden biri olarak onun iktidar krizi içerisinde yer almasını bir kez daha tekrarlamak yararlı olacaktır. Ya da başka bir tanım daha kullanırsak, egemenleri olağanüstü devlet biçimlerine yönlendiren şey onların yaşadığı krizlerdir. Hem ekonomik hem de siyasi krizler bunun başlıca sebeplerindedir. 24 Ocak Kararları ile hayata geçirilmeye çalışılan neoliberalizm aslında sınıfın öfkesi ve devrimcilerin mücadelesi ile hayata geçirilemez noktaya erişebilirdi. Bir anlamıyla darbe bunun gerçekleşmesini mümkün kılan hareket olmuştur. Çünkü, Lenin'in tanımıyla *"egemenlerin eskisi yönetemediği, ezilenlerin de eskisi gibi yönetilmek istemediği"* bir dönemde yaşanacak kriz her şeye gebe dir. Devrim, darbe, faşizm, işgal vs... Bu belirsizlik hali egemenlerin ihtiyacını giderebilecek olan en kısa vadeli yöntemle çözülmüştür; darbe.

12 Eylül askeri diktası sermaye birikiminde bir değişikliği meydana getirdi. 24 Ocak'ı hayata geçirdi. 24 Ocak, neoliberalizmin Türkiye'de ilk kararıdır. TÜSİAD ve diğer sermaye örgütleri darbe sırasında ve devamında ki ekonomi politikalarına dair misyonlar edindiler. Koç ailesi, askeri cuntaya yazdığı bir mektubunda *"Turgut Özal'ın seçilmesinin hayırlı olacağını"* bildirmiş tir. Darbeden sonra iktidara gelen Turgut Özal hükümeti de kendisi hakkında konuşulanları gerçekleştirerek, neoliberalizmin en önemli uygulayıcılarından olmuştur. Özellikle, tarihi o dönemden başlatırsak, Türkiye sermaye için gerçek bir cennet haline gelmiştir. Çünkü, uluslararası sermayenin ve yurtiçi sermayenin yaşadığı/yaşayabileceği bütün engeller kaldırılmıştır. Devlete ait olan birçok alan özelleştirilmiştir. 24 Ocak, dünya ekonomik sisteminin yaşadığı üretim ilişkilerinin krizine cevap olan bir kararname olmasına rağmen dönemin sınıf mücadeleleri açısından bu engelleri 80 darbesi açmıştır. İlk özelleştirmeler de bu sebeple '80 darbesi sonrası iktidara gelen Turgut Özal ile başlamıştır. İthal ikame ve korumacı ekonomi değişmekte olan dünya sistemine adapte olmaya çalışıyordu. Bu sisteme ayak uydurmak, emperyalizme bağımlı bir ülke olarak Türkiye'nin de gereksinimiydi.

'90lar Süreci

Sovyetlerin yıkılışı neticesinde tek kutuplu dünya oluşuyor. Sosyalizm 'tehlikesinin' var olmaması tekelci sermaye hızla manevra

yaparak dünyada büyük bir hakimiyet kurmasını sağlıyor. Onlarla beraber, o düzenin koruyucuları konumunda olan kontrgerilla ve faşist hareketlerin Türkiye’de mevcut toplumsal muhalefete ve yükselen ulusal kurtuluş mücadelesine kaydırıldığını görüyoruz.

Bu faşist organizasyonlar bu saldırı konseptine göre örgütlendirilmeye başlamıştır. Burada hedef olanlar ise birincil derecede PKK ve Kürtlerdir. Sol’da mücadelenin belli yapılarca yükseldiği, bazılarınca görece zayıfladığı bir dönemde yükselişe geçen harekete karşı faşist yapılar daha da organize hale getirildi. Bu dönemden sonra PKK ve Kürt halkına dönük saldırılar birinci sırayı almıştır. Çünkü devlet, devletin kuruluş mayasında yer alan fikre göre, gayri-müslim ve Türk olmayan halkları yok ediş üzerine kurulmuşken, Kürtlerin örgütlülüğü sebebiyle büyük bir güçle onlara yönelmiştir. Ulusal kurtuluş mücadelesinin yükseltilmesi devletin bütün pratiklerinin boşa düşmesi anlamına geleceği ve sistemin yapısal bir kriz yaşayacağı nedeniyle ona dair ciddi yönelimler başladı. Bu nedenle, Türkiye ve Kürdistan’da ‘90’lar diye bilinen süreç, birinci sırayı Kürt halkının aldığı ve devamında Aleviler, diğer ezilenler ve bütün halk olarak sıralanan örgütlülüklerin tasfiye girişimidir.

Bir diğer nokta ise egemenlerin kendi içinde yaşadığı siyasal ve ekonomik krizlerdir. Buna örnek olarak 1994 Ekonomik Krizi ve 28 Şubat verilebilir. Bu örnekleri aşağıda inceleyeceğiz.

Öncelikle ‘90lı yılların tamamında bir koalisyon hükümeti krizleri, ekonomik kriz ve devlet içi hegemonya krizi olduğunu belirterek o dönemi inceleyelim;

Ekonomik Krizler- 1994 ve 2000

Turgut Özal’ın 1993 yılında ölmesiyle Süleyman Demirel cumhurbaşkanı olarak seçilir. Tansu Çiller ise başbakan olur. Tansu Çiller, kamu fonunun borç yükünü, faizin geri ödenmesini daha minimal düzeylere çekmek için faizleri düşürür. Bir ülkede faizlerin düşmesi halinde kısa ve orta vadeli bir planda sermayenin akışında ve miktarında artışlar gözlemlenir. Ancak bu, orta ve daha uzun vadeli bir planda enflasyon yaratıyor. Çiller döneminde ise bu faiz düşürme planı reel ekonomik verilerle alakası olmayan bir yöntemle yapıldı. Bankalara zor yoluyla faiz indirmeyince bir çok alanda borçlanma devam etti. Özelleştirmeler devletin heterojen yapısından kaynaklı, anayasa mahkemelerinden geri döndü. Elinde daha büyük bir zararlar karşı karşıya olan iktidar, bu sefer para basmaya başladı.

Türkiye'den ciddi oranlarda sermaye çıkışı gerçekleşti. Lira, birkaç ayda dolar karşısında %160 değer kaybetti, gecelik faizler %1000leri aştı ve enflasyon %117 oldu. Ve ciddi krizler yumağı da başlamış oldu.

2000'lere gelen süreçte ve ilk yıllarında da egemenlerin krizi var olmaya devam etti. Yüksek düzeyde enflasyonun, esasında 1994 krizinin devlet içerisinde yarattığı tahribattan kaynaklı olarak liberal/neoliberal politikaların uygulanamaması olarak yorumlandı. IMF ile masaya oturan devlet, IMF'nin bütün taleplerini karşılayacağını garanti verdi. Ve tabii ki bu dönemde binlerce emekçi işsiz kaldı, sömürü yükseldi. En zengin olanlar daha da zenginleşti.

28 Şubat 1997

Bu süreç, görünürde olanı ve olmayanı olarak değerlendirilmelidir. Yöntemsel olarak altyapı-üstyapı ilişkisine benzer bir ilişki söz konusudur. Bunu kısaca incelemek gerekirse; 28 Şubat, yıllar yılı emperyalist sistemin askeri ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılamak üzere yetiştirilen faşistlerin yanına "*İslamcı*" olanların da yerleştirilmiş olmasıdır. Bu hem ülke gerçekliğidir hem de emperyalizmin Soğuk Savaşı dönemi ve özellikle sonrası için örgütlendirmeye çalıştığı İslamcı hareketin bir sonucudur. Zaten Türkiye egemenlerinin siyasi tarihinde yıllar yılı bir var olma çabası yürüten bu hareketlerin '80 darbesi sonrası örgütlendirilmesi ve devlete içkin hale getirilmesinin sonucu olarak bunu görebiliyoruz. Kısa bir tarihsel anlatı ile hem hegemonik hem de siyasi ve ekonomik krizi anlayacağız. Öncelikle şunu belirtelim. '90lar Türkiye'nin hem kendi iç krizlerini ve hem de dıştan gelen krizleri ağır hissettiği zamanlardır. Bu ortamda, 1997 yılında irticai faaliyetleri gerekçe göstererek muhtıra yayınlayan ordu Türkiye egemenlerinden eski statükonun korunması görevini gerçekleştiriyordu. Burada bu krize sebep olan bazı olaylar da mevcuttur. Bunlardan bazıları şunlardır. "*Şeriat İsteriz!*" eylemleri o dönemde sıklıkla yapılan eylemlerdendi. Susurluk sonrası için "*Bir Dakika Karanlık*" eylemlerine hükümet tarafından "*mum söndü oynuyorlar*" denildi. O dönem tankların yürütüldüğü Sincan'da, Sincan Belediyesi tarafından "*Kudüs Gecesi*" adıyla bir gece düzenlendi. Dönemin başbakanı Erbakan'ın bir dizi ziyaret sırasında Kaddafi'nin onu çadırda ağırlaması ve "*Kürdistan kurulsun*" demesi devlette bir dizi kriz yaratan olgulardır. Bu siyasal-politik anlatımıyla devlette eski statüko olan ama kendisini "*kadim statüko*" olarak tanımlayan yapının iktidarının sarsılmaması mücadelesidir. Bunun ekonomik ayağı, onun

temsil ettiği egemen grubun, Batı ve Avrupa Birliği'ne üye ülkeler özelinde ağırlık kazanan ticaret, kar ve sermaye hacminin düzenli olarak devam etmesidir. Bunun gerçekleşmesi için ise egemenler bazındaki istikrarsızlık ortamının lağvedilmesi gerekmektedir. Bu 28 şubat süreci ile egemen sermaye sınıfının orduyla düzene müdahalesidir.

Burada da en nihayetinde bir faşizm iktidarlaşması görememekteyiz. Ama devletin içerisinde müdahaleci pozisyon edinen bütün odakların bu potansiyel ve ideolojik halde bulunan faşist örgütlenmeleri sürekli olarak geliştirdiğini görmekteyiz. Çünkü, burada da emperyalizmden bağımsız bir 28 şubat yaşanmadı. Tam aksine, o ve onun kontrolünden çıkabilecek, günün ihtiyaçlarının ötesinde bir arayış olabilecek durumların törpülediğine şahit oluyoruz. Bu konuda da ordulu bir müdahale ve darbe sistemin bir süreliğine ilerlemesi için yeterli olmuştur. **(Ve ayrıca kısa bir cümle olarak söylemek gerekirse, bugünün AKP'sini yaratan olgular ve kadrolar bu süreç içerisinde çıkagelmiş ve kendisine karşı gelişen süreçlere nasıl tepki vereceğini öğrenmiştir.)**

Şimdi de devletin yaptığı katliamlar ile tasfiye girişimlerini ve ona karşı gelişen direnişleri inceleyelim;

Sivas Katliamı(2 Temmuz 1993, 33 Alevi katledildi)

Sivas Madımak Otel'de devlet kontrolünde Alevi halkına yönelik gerçekleştirilen katliam, devletin devamlılığının ifadesidir. Alevilere yönelik sindirme ve susturma katliamıdır. 33 kişinin, Cuma namazı çıkışında organize edilmiş ve faşist güçlerce yönetilmiş faşist bir grup tarafından otelde yakılmasıdır. Bu katliamın sanıkları devlet tarafından yıllarca korundu. Devlet bu konuyla ilgili yaptığı açıklamada faşistleri mağdur göstermiş, Alevileri kışkırtıcı olarak tanımlamıştır. Nice hükümet ve koalisyon hükümetleri kurulmasına rağmen bundan çıkarılacak sonuç, devlette sistem devamlılığıdır. Çünkü, bir saldırının kime ve nasıl yaradığını-fayda sağladığını görmek istiyorsak onun sınıfsal analizini yapmamız gerekmektedir. Bu katliam devletin içerisinde yuvalanan kontrgerillayı ve onun taban bulmasını sağlayacak bir saldırdır. Dolayısıyla egemenlerin saflarına fayda sağlamaktadır. Tersinden de başta Aleviler olmak üzere bütün ezilenlerin sindirilmesini amaçlaması bakımından proletaryaya ve devrimcilere bir saldırdır. Her katliam olağanüstü bir durum içerir. Bu katliamın da olağanüstü bir yöntem olması itibarıyla devletin içerisinde hükümetlerden bağımsız olarak faşist örgütlenmelerin olduğunun ifadesidir. O dönem

için yine, faşizm her ne kadar bir iktidar biçimiydi denilemese de devletin içerisinde her zaman reaksiyoner ve potansiyel durumda yer almıştır.

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın Yakalanması(15 Şubat '99'da Türkiye'ye getirildi)

Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın uluslararası bir komployla yakalanması olayı '90lara rengini veren kontrgerilla faaliyetlerinin, köy boşaltmaların, katliamların ve bir bütün olarak PKK'nin tasfiyesini amaçlayan hareketin uç noktasıdır. Sovyetlerin yıkılışının ardından bütün dünyada tek güç olduğunu ilan eden ABD, Türkiye'de yaşanan devrimci krizi yok etmek için dünya devletleri ile birlikte bir komplo başlattılar. Türkiye'nin, Abdullah Öcalan'ın Suriye'den çıkarılmasını istemesiyle birlikte diplomatik çalışmalarını Batı'yı ikna etme üzerine kurdu. ABD de NATO'yu bu durum için ikna ederek aslında tek kutuplu dünyada gövde gösterisi yapıyordu. NATO'nun bir askeri tatbikatının Türkiye ayağı olmamasına rağmen, bu sürece uygun olarak binlerce asker İskenderun'da konuşlandırıldı. Suriye rejimi resmen tehdit edilmiş oldu. Ondan sonra, 9 Ekim günü Suriye'den ayrılan Abdullah Öcalan, Yunanistan-Rusya-İtalya hattında sürekli olarak gönderildi. En son ise Kenya'ya geçerek Yunanistan Konsolosluğu korumasında yer aldı. Orada da Yunan Konsolosuna baskı yapıldı, neticesinde Türkiye'ye teslim edildi. Bu durum, Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan şahsında aslında PKK'ye ve Kürt halkına yapılan bir tasfiye hareketidir. Büyük bir direniş sergilemiş ve bugün yine PKK'nin devrimci halk savaşımında önemli bir yere gelmesinin en büyük kaynağı olmuştur. Kısaca özetlersek, bu komplo her ne kadar Abdullah Öcalan'ın fiziki özgürlüğünü elinden almış olsa da aslında birleşik devrimci savaş ve PKK, bu tasfiye hareketini kırmıştır. Onun tutsak edilmesi en nihayetinde devletin genetik kodlarında bir değişim yaratmamış ama devrimci mücadeleyi daha da ileriye taşımıştır.

19 Aralık Direnişi(19 Aralık 2000)

Devletin "Hayata Dönüş Operasyonu" olarak tanımladığı bu tarih, esasında sınıf savaşının "fiziki" halidir. F tipi hapisanelere devrimcileri gönderme uygulamasına karşı 20 Ekim'de başlatılan açlık grevi ve ölüm orucu eylemleri 19 Aralık günü on binlerce askerin ve polisin katılımıyla direnişlerin sürdüğü hapisanelere eş zamanlı saldırılara dönüştü. 30 devrimci tutsak bu saldırılarda ölümsüzleşti. F tipleri, kalabalık olarak bilinen koğuş sisteminin tam karşıtı olarak "hücre tipi" hapisanelerdir.

Devrimcilerin birbiriyle olan bağı koparmak, hayatlarını daha hareketsiz olarak geçirmelerine neden olmak, üretimsiz-devrimci eğitimsiz bir zindan hayatı yaşatmak ve en önemlisi de devrimcinin iradesini kırmak için düzenlenmiş bir saldırdır. Çünkü o dönemlerde tutsak edilen devrimciler uzun ya da kısa kalsınlar fark etmez, hapishaneden çıktıklarında oradan daha örgütlü ve mücadeleci olarak çıkmışlardır. Devletin her bir tutuklaması aslında birçok devrimcinin hapishanelerde örgütle buluşmasını sağlamış ve devrimciler örgütlü bir halk yaratmışlardır. Bu saldırılar karşısında bedel ödeyen ve bedel ödeten devrimciler, devletin bu saldırısını kabul etmediğini ve zindanları özgürleştireceğini direnişleriyle kanıtlamışlardır.

AKP'li Yıllar

Türkiye'de sınıf mücadelesi açısından egemenler büyük bir kriz içerisinde. Yeni sermaye klikleri olarak beliren bir grup, İslamcı yönüyle egemenler içerisinde artık daha görünür hale gelmiştir. Bu, çekirdekten gelen Türkiye egemenlerinin siyasal alandaki yansıması başta olmak üzere bir rekabet ve kriz anı yaşaması sonucunu doğurmuştur. AKP'nin iktidara gelişi de bu yönüyle bir ekonomik krizin neticesidir. Bu krizin aşılabilmesi nedeniyle egemenlerin örgütlemek istediği siyaseti ve ekonomiyi örgütlemek üzere iktidara gelmiştir. AKP de diğer burjuva sistem içindeki partiler gibi kendisinden önce gelenin faşist kurumsallaşmasını içinde barındırarak 2002'de görevlendirildi. Tekelci sermayenin yaşadığı krizin neticesi olarak, neoliberalizmin yürütücülüğüne görevlendirilerek hem emperyalizmin hem de Türkiye egemenlerinin desteğiyle iktidar oldu. Örneğin, Kemal Derviş'in doğrudan ekonomi politik uygulamaları ile ekonomiye yön verilmeye başlanıyor. Bu yönüyle AKP, neoliberal politikaların uygulanmasında ve büyük sermayenin desteklenmesi noktasında garantör parti oluyor. Koalisyon döneminde sekteye uğrayan bu politikalar yeniden tahkim edilerek krizin ilk dalgasının yarattığı sarsıntı aşıyor. AKP o dönemlerde diğer iktidar partileri gibi kriz ve sorunlar karşısında mevzi kaybedecek bir konumlanma hiç bir zaman almadı. Egemen sınıflar cereyan eden kriz ve kaos ortamında Türkiye çapında önemli kitle desteği de kazanmıştı. Bu kitleyi de yıllar yılı kullanmayı gayet iyi öğrendi ve uyguladı.

AKP, sekteye uğrayan neoliberal politikaların düzelticisi olarak iktidara getirildi. Eski statükocu devlet yapısının Türkiye'de ki sermayesiyle, dünya sermayesinin entegre etme siyaseti izliyordu. İktidara gelişinin ilk yılları bu sebeple "demokrat ve özgürlükçü" olarak yorumlanır.

Halk tabanıyla ilişki kurduğu ve örgütlendiği ilk söylemler bu tarz söylemlerdir.

AKP'nin 2002 seçimlerini ittifaklar iktidarı olarak kazanmasından faşist partiye kadar dönüşmesi süreci, aynı zamanda devlet biçiminin de değişmesi sürecidir. Burada sürecin anormal olarak gelişim kaydettiği nokta faşist partinin iktidarlaşmasının hiç geri çekilmeden devam etmesidir. İlk kuruluşundan bu yana faşist odakların bulunuyor olması da AKP'nin karakteristik özelliğini yansıtmaktadır.

Her burjuva partisinin yapısı ve bu partilerin sistemle kurdukları geçişken ilişkiden kaynaklı olarak her zaman "*ihhtimal*" dahilinde faşist parti olma durumları vardır. AKP içerisinde de devletin birçok döneminde yer almış, yeminli halk düşmanları, komünizm düşmanları ve bunları tarihatları mevcut olmuştur.

Bu sebeple, AKP'nin ilk yıllarında Erdoğan'ın ve diğer AKP'lilerin ağzından çıkan her bir kelime "*toplumsal birlik, beraberlik ve demokrasi*" iken bugün o kelimelerin aslında krizi örtbas edilerek mutlu bir ekonomi tablosu çizilmesi olduğunu görüyoruz. Çünkü faşizmin toplumu kriminalize ederek ve ayrıştırarak yüksek güçde bir faşist kuvvete dönüştüğünü görüyoruz. Ayrıştırılan toplumda kendisi için inanılmaz bir hızda hakimiyet alanı açan AKP, içinde barındırdığı faşist kurumsallaşmayı devlet biçimi olarak örgütleyecek sürecin yaratıcısı oldu.

AKP, tekelci sermayenin ve emperyalistlerin desteği ile iktidar olduğunda ona görev olarak sistemi yeniden kurması, neoliberalizme sıkı sıkıya bağlı kalması ve özellikle Ortadoğu'da emperyalizmin çıkarlarını savunması verilmişti. CHP de devlet bekası için iktidarı kurma görevi AKP'ye verilirken onları destekledi ve aynı zamanda kendisinin arka planda yer alan kadim bürokrasinin yenilmez olduğunu düşünüyordu. AKP'nin iktidara geliş süreci bu dönemde hem kendi arkasına aldığı büyük güçlerle desteklenirken, karşısında yer alan muhalefetin ise tam organize olamadığı bir döneme denk geldiği tespitini yapabiliriz. Bu ona büyük bir manevra alanı sağlamıştır. AKP-MHP faşizminin oluşumunu ve bu süreç içerisinde yaşanan bazı gelişmeleri bu nedenle hatırlamak önemli olacaktır. Öncelikle az önce belirttiğimiz AKP'yi iktidara getiren ve onun ilk yıllarında devam eden siyasi ve ekonomik kriz birinci ayağı oluşturuyor. İkinci olarak, 2007 yılında yaşanan e-muhtıra önemli bir gelişmedir. Bu muhtıra ile birçok burjuva partisi kendisine "*çeki düzen*" verirken, AKP birçok

stratejik konuda direndi. Bu, devletin var oluşundan beri süregelen eski statüko yapısının bir iktidar tarafından ilk defa ekarte edilmesidir. Konumuzun başında da incelediğimiz gibi Türkiye’de devletin darbe dinamikleri her zaman siyasal alana baskın olmuş ve kazanmıştır. Ancak tarihte ilk defa bu dinamik gerçekleşmemiştir. Hatta devamında, AKP, Ergenekon Davaları ile bu saldırıları savunup karşı atağa geçmiştir. Bu, egemenlerin kendi aralarında krizlerden kaynaklanan ve esaslı bir sorundur.

Diğer kritik gelişme PKK ile çözüm süreci dönemidir. Çözüm süreci fiilen 2015’te bitirildi ama bu süre zarfı içerisinde çatışmaların da yükseldiği dönemler yine gelişmişti. Burada ki amaç AKP’nin elini kuvvetlendirmek istemesidir. Aynı zamanda şu tespiti yapmak da gerekmektedir. Çözüm süreci dönemi cemaatin karşı olduğu bir süreçti. Hatta Hakan Fidan’ın 2009 yılında ifadeye çağırılması da bu karşıtlığın ABD ile körüklendiğinin ifadesidir.

Başka bir gelişme Gezi Direnişi’dir. Cemaat ve AKP arasında rekabet ve tasfiye girişimleri henüz başlamışken ve ayrıca çözüm süreci dönemi olarak daha az sayıda asker cenazesi kaldırılırken bu direnişin gelişimi egemenleri sarsmıştır. Çünkü, uzun yıllar boyunca topyekun ülkeyi saran bir ayaklanma gerçekleşmemiştir. Lokal ve kısa süreli oluşan bazı ayaklanmalar dışında bu, AKP iktidarını toptan sarsmıştır. Hatta cemaatin de bu süreci değerlendirerek AKP’lileri ve Erdoğan’ı köşeye kıştırma planları olmuştur. Ancak AKP, kendi üzerindeki bu planları da kısa ve orta vadede dağıtmıştır.

AKP ayrıca, 7 Haziran seçimleri hariç bütün seçimlerde galip parti olmuştur. Yükselen bir oy grafiği bunu izlemiştir. 7 Haziran’da ise %41 oy almış olmasına karşın tek başına iktidar olamamıştır. Süreci 1 Kasım seçimlerine kadar götürmüş ve bu süreçte IŞİD eliyle birçok katliam yaptırarak toplumu sindirmiştir.

Ve, IŞİD’in heterojen yapısından faydalanıp kendi lehine kullanmıştır. Rojava Devrimi’ni hedefleyerek Suriye’de ve Rojava’da operasyonlar yürütmüştür. Hala da yürütmektedir. Rojava’ya ilk saldırıları ABD’nin Rojava’da ki savaşa bakış açısının dışında olarak gelişmiştir. Rojava’da ki savaşı derinleştirme amacı taşıyan emperyalistlerin, AKP’nin bu hamlelerine göz yumması sonucu AKP kontrolden çıkmış ve dinci odaklı çetelerin elebaşı haline gelmiştir. Burada Rusya, Çin, İran odaklı merkez ile emperyalist-kapitalist odak arasında yer alan çelişiklere sürekli olarak oynamıştır.

Tarih 24 Temmuz 2015'i gösterdiğinde, AKP 7 Haziran Seçimleri'nde yaşadığı olgusal krizi karşı atakla yok etmek için yoğun bir saldırı başlattı. Çöktürme Planı isimli bir planla, Kürt Özgürlük Hareketi başta olmak üzere bütün devrimci güçlere karşı organize bir saldırı gerçekleştirildi. Tek merkezden yapılan ve NATO'nun da desteğini alan bu saldırılar bugüne kadar gelen sürecin mihenk taşı rolündedir. Çünkü o güne denk gelen günlerde Gezi Direnişi yaşandı, AKP'nin desteklediği IŞİD aslında çoktan yenilmişti, egemenler arası kriz(**özellikle Fetullah Gülen Cemaati ile**) yoğunlaşıyordu, BDP birçok belediyeyi kazanmıştı. Devletin Çözüm Süreci döneminde elini kuvvetlendireceğini düşündüğü ne kadar hamlesi varsa, tersine dönmeye başlamıştı. Bu nedenle savaş, işgal ve tasfiye süreci-benzerlerini İtalyan ve Alman faşizmi örneklerinde gördüğümüz gibi-, hızlı ve atak bir karşı saldırıyla toplumsal güçler toparlanmadan onları dağıtmak üzerine kurulmuştu. Buradan hareketle, az önceki paragrafımızda belirttiğimiz IŞİD imzalı katliamlar da bu döneme rastlamaktadır. Devletin 24 Temmuz saldırılarından hemen önce Suruç Katliamı bir kontrgerilla faaliyetiyle IŞİD'e yaptırıldı. İlerleyen süreçte yine IŞİD kullanılarak 10 Ekim günü Gar Katliamı gerçekleştirildi ve bütün toplumsal muhalefet allak bullak edildi. Bütün bunlar bu anlamıyla bir sürecin başlayıp bitmesi açısından önemli bir tarihsel dönemdir. Bu süreç AKP'nin faşist parti olarak örgütlenmeye başladığı tarih aralığıdır. Faşist parti olarak kendisini örgütlemeye koyulan AKP, yaşadığı krizin çözümü için risk alarak bir kaos ortamı yarattı. Bu kaos ortamını eski ve yeni deneyimleriyle yönetti.

Benzer tarih ve dönemlerde, IŞİD'in yenilgisi ile beraber Rojava halklarına dönük katliam, bölgeye dönük olarak işgal hareketleri gerçekleştirdi. Birçok operasyonla beraber bölgesel güç olma, işgal ve sömürü gerçekleştirdi. Bunun da yanında Kürt Özgürlük Hareketi'ni ve bugünün Birleşik Devrim Güçleri'ni tasfiye etmeyi planlamıştır.

Yine ilerleyen tarihlerde, Cemaat kendisini tasfiyeye kalkışan AKP'ye karşı son ölüm kalım savaşını 15 Temmuz 2016 günü ABD ile birlikte örgütlemeye çalışsa da başarılı olamadı. Bunun devamında da hatta AKP, hızla saldırıya geçti ve KHK'lar ile tam bir muhalefet avı başlattı. Önüne çıkan, geçmişte çıkmış olan, gelecekte çıkabilecek olan bütün yapı, kişi ve unsurları tasfiye etmeye başladı.

Bütün bu süreçler Türkiye'de ki tekelleri sermayenin ve bir bütün olarak egemenlerin yaşadığı krizlerdir. Bu krizlerin hepsi birbiri ardı sıra

etkilenerik gelişmiştir. Bu süreçlerin bir kısmında MHP ile karşı karşıya gelse de özellikle çözüm sürecinin bitirilşinin ardından bir yakınlaşmaları başlamış ve 15 Temmuz'da Erdoğan'ı koruma garantörü veren bir faşist komutanın referans olması için, "beni Devlet Bahçeli'ye sorun" demesi iki partiyi daha da kaynaştırmıştır. Ve tabii ki burada faşistler arasında karşılıklı saygı-sevgi çerçevesi AKP-MHP faşizmini oluşturdu diyemeyiz. Tekelci sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda ikisi bu göreve soyunmuşlardır. AKP hem kadro partisi, hem yığın partisi olması ve bürokraside bulunan ağırlığıyla bu gücün esas çekirdeğidir. MHP görece az tabanı ama bürokrasinin bazı önemli kademelerinde ki faşistleriyle ve sokak deneyimiyle bu sürecin küçük aktörüdür. Peki neden darbe olmadı(15 Temmuz'u dşında bırakarak söylüyoruz) sorusuna da bir yanıt aramak gereklidir. Bu kriz, darbe ile çözümlenebilecek düzeyi çoktan aşmıştı. Çünkü darbe, kalılaşma eğilimi içerisinde olan bir olağanüstü devlet biçimi değildir. O, en nihayetinde kendisini bir "sivil" organizasyona devretmek zorundadır. Darbenin içeriğinde NATO'nun da olacağını ve tekelci sermayenin değişebilecek olan ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurmaliyiz. Ek olarak ise, AKP'nin darbe karşıtlığı söylemleri ve zaten ordu içerisinde güçsüz olması da bunun oluşmasının imkanlarını yaratamamıştır. Bunların hepsi çok olgulu bir bileşkedir. Ve bu sonuçlar neticesinde, faşizm egemen sistem için tek alternatif, AKP için de en geçerli biçimdir.

Diğer taraftan da Türkiye ve Kürdistan tarihinde 16 Nisan 2017 tarihi önemli bir dönüm noktasıdır. Çünkü bu tarih, Türkiye'de Başkanlık Sistemi'ne "evet" demenin tarihidir. Faşist AKP'nin de faşizmi kurumsallaştırması yolunda ki "hilelerinden birisidir". Türkiye'de başkanlık sistemine geçiş asla basit bir değişiklik değildir. Devlette yönetim ve yönetilmenin niteliğini baştan sona değiştiren bir sistemdir. "Kalıcı" olması bakımından önemli bir ayrıntıdır. Erdoğan etrafından şekillenen bakanlar onun denetçileri pozisyonunda, meclis defacto olarak var, ayrıca sokakta-fabrikalarda-okullarda-hayatın her yerinde bir olağanüstü rejim hali mevcuttur. 2018 yılında "yasa" şekle bürünen başkanlık rejimi faşist iktidarın daha hızlı ve atak olmasını sağlamıştır. Burada bu hız ve ataklık faşist iktidarın tasfiye hareketlerini ve sermayenin önünde engel olan herşeyin aşılmasını anlatmaktadır. Sermayenin genel eğilimi olan "merkezileşme-yoğunlaşma ve tekelleşme" bu anlamda hızla büyüyor ve AKP'nin çıkarları ile sermayenin eğilimi birbiriyle örtüşüyor.

Başkanlık sistemi, faşist iktidarın Türkiye’de ete kemiğe bürünmüş halidir. Merkezileşerek tekleşen yapıların Erdoğan üzerinde toplanmasıdır. Bu nedenle Erdoğan’ın kendi egemen sınıfı içerisindeki pozisyonu, devletle örtüşmeye çalışan bir bütün faşist partinin öncülüğüdür. Daha da özelleştirirsek, egemen tekelci sermayenin temsilcisidir. Bu sebeple, Erdoğan’ın tekleşmesi aslında bütün bir sermaye sisteminin, devletin, işçi ve patron sendikalarının, bütün devrimci örgütlerin ve muhalefetin tasfiye edilerek tekleşmesidir.

Bu sistem değişikliğiyle beraber, AKP kendi yapısıyla devletin yapısının örtüşmesi sürecini hızlandırmıştır. Devletin herhangi bir kurumu ya kalmamıştır ya da kayda değer bir nicelikte değildir. Niteliksel anlamda stratejik olabilecek bütün devlet kurumlarına savaş açmıştır. Ordu, MGK, MİT, hukuk, seçim, propaganda, parlamento, bürokrasi ve diğer bütün devlet kurumları ya AKP’nin istediği çizgide ya da onunla baş edemeyecek durumdadır. Bu süreçleri örgütlerken hiçbir yasal güç aramayan AKP, kendisine muhalif olanları bu yasalılık içerisinde oyalamaktadır. Denilebilir ki, faşist parti için kendisinden başka bir meşruluk zemini yoktur ve bu başkanlık sistemiyle beraber yapısı oturan faşist parti, iktidarının ve tekeli sermayenin güvenliğini daha da sağlamış olmaktadır.

Başkanlık Sistemi, Türkiye’de faşist hareketlerin gelişim seyrini göz önüne aldığımızda, bütün bu süreçlerin bileşiminden doğan bir “ideanın” gerçekleşmiş halidir.

Faşizm eğitimimizin genelini düşündüğümüzde AKP faşizminin bazı süreçlerini bu süzgeçten geçirmeye çalıştı. Şimdi kısaca bazı toplumsal dinamiklerle ve işçi sınıfıyla olan bağını inceleyelim.

Emperyalizmin birinci özelliği sermayenin ve üretiminin yoğunlaşarak tekelin oluşmasıydı. Tekellerle kaynaşma ve onun için var olma faşist partinin birinci özelliğidir. İkinci olarak, banka sermayesi ile sanayi sermayesinin birleşiminden doğan finans kapitali öğrendik. Bütün bu ekonomik sistemi de mali oligarşi yönetir. En nihayetinde de faşizm ona özgüdür. Küçük burjuvaziye etkinleştiren bir güç olarak küçük ticaret, korporatist biçimde desteklense bile kalıcı değildir. Faşist iktidar içinse demagojik bir propaganda da öte değildir. Bu nedenle küçük burjuvazi kitle konsolidasyonu bakımından önemlidir. Aynısı AKP için de geçerlidir. AKP’nin elde tuttuğu küçük burjuva tabakalar, kendilerini onların üzerinde durduğu sağlam olmayan zeminde sürekli zenginleşme-devletleşme ve

proleterleşmeme kaygısını örgütlemesine neden olur. Bu nedenle küçük burjuva her zaman saldırgan ve faşist partiye tam itaatkar haldedir. AKP'nin de bu tabanı çok iyi kullandığını ve operasyonel olarak değerlendirdiğini Gezi'de, 15 Temmuz sonrası devrimci mahallelere yönelik saldırılarda gördük.

İşçi sınıfının örgütlülüğünde ise, faşist parti stratejik iş kollarında önemli ölçülerde sınıfın grev, örgütlenme ve eylemlerine yasak getirmiştir, engellemiştir. Bu stratejik işkollarında faşist sendikaları örgütlemiştir. Bu süreçte metal işçilerinin onlarca ildeki grevi engellenmiş ve ayrıca petrol işçilerinin, kimya işçilerinin, ağır sanayi işçilerinin grevleri de engellenmiştir. Bu stratejik iş kollarında örgütlenen grevler *"işyerlerinde alınan grev kararı(...) ve lokavt kararı milli güvenliği bozucu nitelikte görüldüğünden dolayı"* (**açıklama cümlesi kesintiyle ama yazıldığı ve anlamının bozulmadığı şekilde verilmiştir**) engellenmiştir. Ve yine başka bir alandan söz etmek gerekirse; Türkiye'de İtalya'da ki gibi korporatiflere örnekleme vermek zordur. Ancak, faşist iktidar destekçisi sendikaların bazı *"sosyal tesisleri"* ve *"sosyal yardımlaşmaları"* bulunmaktadır. Faşizm döneminde işçi sınıfına dair söylenebilecek en net olgu, sonuç olarak, örgütlülüğün dağıtıldığı veya örgütlülüğün faşizme uyumlu hale getirildiğidir. Ancak her şeye rağmen işçi sınıfı en başta ekonomik talepleriyle sokakları doldurarak faşizmin ekonomi politikalarına karşı eylemleri devam etmektedir.

Faşizmin ekonomik politikaları neoliberalizm üzerine kuruludur. Sömürü çarkının alabildiğine genişlemesidir. Faşist partilerin iktidar süreçleri kesin çalışma saatleri ve koşullarının olmayışı, emekçinin alınterinin sömürülmesinde alabildiğine genişlik üzerine kuruludur. Türkiye'de 1980 darbesinden sonra, özellikle 24 Ocak Kararları ile hayata geçirilmeye çalışılan neo-liberalizmin kesin iktidar süreci AKP'nin iktidar süreci ile gerçekleşir. AKP'li yıllarda bu çalışma koşullarına karşı örgütlenmenin önü işsizlik tehditiyle, işten çıkarmayla ve ideolojik ya da zor ikna yöntemleriyle olmuştur. Devletin sermayenin genişlemesi önündeki engelleri açıcı niteliği, emekçinin sömürsünde *"sıfır müdahale"* yöntemini doğurmuştur. Hele ki koronavirüs pandemi zamanında *"çarklarımız dönecek"* diyen iktidarın, bu ekonomik daralma noktasında, tekeli sermayenin kar marjını yükseltici niteliği faşizmin dikta karakterine yeni eklemeler yapmıştır. Şimdi dönüp baktığımızda milyonlarca insan aç, yoksul, evsiz, alım gücü olmayan bir haldedir. Ancak, zenginler daha da zenginleşmiş durumdadır. Kısacası,

AKP'nin iktidara gelişinde ayağa kaldırılmak istenen neoliberalizm, şimdi koşar durumdadır. AKP'nin ekonomiye müdahalesi kritik anlarda(**politika faizlerini indirmek vs. dışında yoktur**) sadece vardır. Ancak, emekçiye müdahalesi her an ve her dakika sürmektedir.

Devrimci örgütler ve partiler için bu süreç; AKP'nin öncülüğünde gelişen faşizme karşı Atılım gerçekleştiren örgütler hala devrimci zeminlerini korumaktadırlar. Ancak her bir yapı için söylemek gerekirse, nice-likel bazda gözle görülür düşüş bulunuyor. Atılım yapanlarda ise nitelikli bir yükseliş söz konusu. Ancak genel bazda incelersek, faşizm yükselttiği saldırılar karşısında dayanamayan örgütlenmeleri ya tasfiye etmiş ya da örgütün enerjisini sömürecek, onu meşgul edecek bazı meseleler üretmiştir(**ve ayrıca buna da tasfiye demek doğru olacaktır**). Bu sebeple, bu tasfiye hareketine karşı birleşik mücadeleyi yükseltenler bugünün kazananlarıdır.

Ve sonuç olarak; en nihayetinde söylemek gerekirse, Türkiye'deki faşistler AKP kadrosu olmuş durumdadır ve tersinden de AKP'ye bağlı kadrolar da faşistleşmiştir. Bir güç olarak bu toplam, faşizmin askeri ve politik kadrolarıdır. Bu maddi ve manevi gücüyle AKP, tekelci sermayenin imdadına yetişen bir partidir. Onun yaşadığı krizleri tamamen söküp atacak olan süreçleri örgütleyecek olan bir canlı organizmadır. Bu sebeple, burjuva düzen partilerini tanımlarken iradesiz bir güç olarak tanımlamak doğru değildir. Burjuva düzenin sınırlarından taşmadan hareket ettikleri özerklik alanları vardır. Olağanüstü durumlarda bu partilerin işçi sınıfına ve halka karşı kullanıldığı her halükarda görülmektedir(**Doğu Perinçek örneği gibi**). Buradan hareketle, emperyalist dönemde her kapitalist devletin içerisinde faşist unsurların yer aldığı tespitini bilince çıkarmak önemlidir. Türkiye'de, AKP'nin, faşizmi potansiyel güç olması durumundan çıkarmasının öncesinde ve diğer birçok kapitalist devlette bu, ideolojik bir durumdur. Yani faşizm potansiyel durumdadır. Birçoklarında aktif halde de olmayabilir. Bu, o devletin ihtiyacına göre faşizmin kullanımda olmasına ya da olmamasına göre değişebilir. En net ifadeyle faşist örgütlerin kontrol ve iradesi her zaman devletin elindedir. AKP'nin de iktidara geliş ve devletin faşistleşme biçimi bu durumla tamamen örtüşmektedir.

Türkiye'de daha eski dönemlerde yaşanan ekonomik, siyasal ve hegemonik krizlerin neden iktidar değişikliği veya özellikle darbelerle sonuçlandığına cevap aradık. Neden faşizm olmadı? sorusuna yanıt ürettik.

Cevabımız, faşizmin emperyalizm çağının bir devlet biçimi olduğu esasına oturtularak, faşist partinin kendi iradesi olan bir yapı olduğu ama en nihayetinde devletten bağımsız olmadığı sonucuna evrildi. Bu netice de bizlere tekelci sermayenin kontrolünde olan devletin, faşist hareketi ihtiyacı olduğu dönemde kullanmasına götürdü. Türkiye’de AKP hariç, faşizm iktidarlaşmadı. Çünkü, yaşanan krizler askeri darbe-muhtıra veya faşist çetelerin katliamları ile belirli formlarda azaltılmış, yönetilebilecek hale gelmişti. Bugün ise, bu krizler faşist dikta olmazsa yönetilemez durumdadır. Bu nedenle, faşist iktidar tekelci sermayenin isteklerini, ihtiyaçlarını hala karşılar durumdadır ve biz yıkana kadar da karşılamaya devam edecektir.

Biz, DKP/BÖG savaşçıları olarak başta Ölümsüz Komutanımız Mehmet Kurnaz(**Ulaş Bayraktaroğlu**)’a ve diğer bütün ölümsüzlerimize halkımız önünde yemin ediyoruz ki, faşizmi yıkacağız! Türkiye’de, Kürdistan’da ve bütün dünyada sosyalizmin bayrağını, emekçilerin-kadınların-gençlerin ve bütün ezilenlerin yaşayacağı en mutlu günlerin inşacısı ve ona yön verenleri olacağız.

Yaşasın devrim ve sosyalizm!

Kahrolsun faşizm!

